

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 10/16**

mun. Chișinău

24.01.2024

Ciubotaru Cristina, inspector de integritate principal în cadrul Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dna Negrei Svetlana, director al Instituției de Educație Timpurie Grădinița-creșă nr. 4 Căușeni (*în continuare IEP Grădinița-creșă nr. 4 Căușeni*), în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A CONSTATAT:

La 24.10.2023 în cadrul Autorității Naționale de Integritate (*în continuare - ANI*) a fost înregistrată și distribuită aliatoriu în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea cu nr. 10585, cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Negrei Svetlana în exercitarea funcției de director al IEP Grădinița-creșă nr. 4 Căușeni.

Potrivit sesizării, dna Negrei Svetlana în exercitarea funcției de director al IEP Grădinița-creșă nr. 4 Căușeni ar fi admis eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese manifestat prin faptul angajării persoanei apropiate - fiica în funcția de educator în cadrul IEP Grădinița-creșă nr. 4 Căușeni, cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

În corespundere cu prevederile art. 31 alin. (1), art. 37 alin. (4) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, nr. 132/2016, *în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prelabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului averii și al intereselor personale.*

Potrivit datelor din sistemul informațional „e-Integritate”, dna Negrei Svetlana a fost identificată în calitate de subiect al declarării prin prisma prevederilor art. 3 alin. (1), lit. e) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în continuare Legea nr. 133/2016), urmare a exercitării funcției de director al IEP Grădinița-creșă nr. 4 Căușeni.

Potrivit informațiilor din Registrul de Stat al Populației, dna XXXXX, identificată prin IDNP - XXXXX este fiica dnei Negrei Svetlana, identificată prin IDNP – XXXXX, conform certificatului de naștere nr. XXXXX din 10.03.2004.

În vederea examinării sesizării menționate, în temeiul art. 20 alin. (1) lit. b) al Legii nr. 132/2016, prin demersul nr. 04-16/8497 din 26.10.2023 de la IEP Grădinița-creșă nr. 4 Căușeni au fost solicitate informații și acte relevante la etapa verificării prelabile.

Prin scrisoarea nr. 10974 din 31.10.2023 de către IEP Grădinița-creșă nr. 4 Căușeni au fost prezentate următoarele documente:

- Contractul individual de muncă din 14 iunie 2023 încheiat cu dna XXXXX în calitate de educator de schimb;
- Ordinul nr. 75-p din 14 iunie 2023 cu privire la angajare a dnei XXXXX.

Conform prevederilor art. 37 alin. (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la admiterea conflictului de interese sau de la apariția stării de incompatibilitate, de restricție sau de limitare au trecut mai mult de trei ani.

Urmare procedurii de verificare prealabilă a sesizării, inspectorul de integritate constată existența aparenței de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către subiectul Negrei Svetlana în exercitarea funcției de director al Instituției de Educație Timpurie Grădinița-creșă nr.4 Căușeni.

În temeiul prevederilor art. 19, lit. b), art. 31 alin. (1) și art. 37, alin. (4) din Legea 132/2016, inspectorul de integritate a întocmit procesul-verbal nr. 153/16 din 21.11.2023 prin care a dispus inițierea controlului privind eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Negrei Svetlana în exercitarea funcției de director al Instituției de Educație Timpurie Grădinița-creșă nr.4 Căușeni.

Prin scrisoarea nr. 04-16/9431 din 21.11.2023, care conform avizului de recepție nr. DS801095816AS a fost recepționată la 28.11.2023, dna Negrei Svetlana a fost informată despre inițierea procedurii de control și despre drepturile care beneficiază potrivit art. 32 al Legii nr. 132/2016.

În ordinea art. 85, alin. (3) și art. 87, alin. (1) din Codul Administrativ al Republicii Moldova, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, conducându-se de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

Astfel, sub aspect procedural, în temeiul art. 20, alin. (1), art. 32 alin. (3)- (5) și art. 37 alin. (2) din Legea nr. 132/2016, pentru realizarea atribuțiilor de control și în vederea acumulării materialului relevant, au fost solicitate informații și documente de la entități publice și private înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și accesate registre informaționale de stat, anexate la dosarul de control. Totodată, pentru realizarea controlului a fost consultat cadrul legal general și special aplicabil statutului funcției și perioadei supuse controlului.

Materialele prezentate de Primăria or. Căușeni denotă că dna Negrei Svetlana, subiect al controlului, exercită funcția de director al *IEP Grădinița-creșă nr. 4 Căușeni, numită prin Dispoziția Primarului Căușeni nr. 03-1/66 din 05.04.2023.*

Prin urmare, dna Negrei Svetlana are statut de subiect al declarării averii și a intereselor personale conform art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*, fiind conducător a unei organizații publice care a avut obligația, în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, să respecte principiile generale de evitare a conflictelor de interese statuate la art. 11 din Legea nr. 133/2016, prin servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, asigurarea transparenței și a controlului public al activității, responsabilitatea individuală și exemplul personal.

În corespundere cu prevederile art. 2 din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*, prezintă următoarele noțiuni pertinente cazului:

conflict de interese – situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal – orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

persoană apropiată – soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau

prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Potrivit art. 12, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale, conflictul de interese real* apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Pornind de la aceste premise, identificarea unui conflict de interese necesită prezența obligatorie a următoarelor elemente constitutive: calitatea de subiect al declarării, aflare în exercițiul funcției, apariția situației în care subiectul este chemat să încheie act juridic și prezența interesului personal care influențează sau poate influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului/funcției.

Materialele prezentate de IET Grădinița-creșă nr. 4 Căușeni prin răspunsul nr. 11272 din 07.11.2023 și 12452 din 01.12.2023 denotă că în subordinea nemijlocită a subiectului controlului, activează dna XXXXX, angajată în calitate de educator începînd cu 19.06.2023 în baza Ordinului nr. 75-p din 14.06.2023.

Din materialele prezentate de IET Grădinița-creșă nr. 4 Căușeni, se rețin următoarele situații în care subiectul controlului a luat decizii și a semnat acte juridice și administrative în privința persoanei apropiate, după cum urmează:

- Cererea de angajare din 14.06.2023 a dnei XXXXX în cadrul IET Grădinița-creșă nr. 4 Căușeni;
- Contractul individual de muncă din 14.06.2023 încheiat cu dna XXXXX în calitate de educator de schimb;
- Ordinul nr. 75-p din 14.06.2023 cu privire la angajare a dnei XXXXX.

Fiind analizate prin prisma art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, inspectorul de integritate constată că această situație de conflict de interese real în care s-a aflat subiectul controlului, chemat să încheie actul juridic în prezența interesului personal rezultat din activitatea sa în calitate de persoană privată.

În ordinea art. 12 alin. (4) din Legea nr. 133/2016, subiectul controlului a avut obligația să informeze organul ierarhic superior despre conflictele de interese reale în care se află, imediat sau nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, precum și obligația să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ și să nu încheie actul juridic pînă la primirea opțiunii de soluționare a conflictului de interese. Subsidiar, alin. (5) din același articol stabilește că informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea actului juridic, în baza unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a funcției.

Potrivit Regulamentul de organizare și funcționare al IET Grădinița-creșă nr.4 Căușeni, pct. 5, IET Grădinița-creșă nr.4 Căușeni este înființată, reorganizată și poate fi lichidată de către autoritatea administrației publice locale (în continuare APL) de nivelul întâi în conformitate cu legislația în vigoare.

La acest aspect, Primăria or. Căușeni a informat despre lipsa declarațiilor privind conflictele de interese de către subiectul controlului pe perioada exercitării funcției de director IET Grădinița-creșă nr. 4 Căușeni.

Potrivit art. 12, alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor declarare și soluționare a conflictelor de interese, constituie *conflict de interese consumat*.

Prin prisma normei citate mai sus, inspectorul de integritate conchide că situația descrisă mai sus constituie conflict de interese consumate de către subiectul controlului în cazul în care fiind în exercițiul funcției și avînd interes personal rezultat din relația cu persoana apropiată (fiica), dumneai nu a declarat și nu s-a abținut de la rezolvarea cererii și semnînd 1 act juridic și 1 act administrativ în care este vizat dna XXXXX.

Punctul de vedere al persoanei supuse controlului.

În ordinea art. 35 alin. (1) și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, în cadrul procedurii de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate are obligația de a invita persoana supusă controlului să-și prezinte punctul de vedere.

Prin invitația nr. 04-16/10048 din 08.12.2023, dnei Negrei Svetlana i-a fost solicitat să prezinte punctul de vedere și explicații privind măsurile întreprinse întru respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Dna Negrei Svetlana a prezentat la data de 14.12.2023, sub nr. de intrare 13069, punctul de vedere și explicații prin care invocă următoarele:

„ Prin prezenta, eu Negrei Svetlana, vă pot comunica că neconformitățile depistate nu au fost făcute intenționat. Am angajat-o pe fiica mea XXXXX, pe perioada estivală din necesitatea de a acorda conform graficului stability concediile anuale ale angajaților, din lipsa de cadre didactice. IET Grădinița-creșă nr. 4 Căușeni la indicațiile APL de nivel I nu își sistează activitatea. Fiica mea XXXXX a activat pe perioadă determinate, a beneficiat doar de salariu, nu a beneficiat de alte plăți: concediu, performanță, premii. Nu am declarat conflictul de interese în termenul și modul stability din neatenție și din necunoaștere în totalmente a egii și am emis următoarele acte administrative: ordinul nr. 75-p din 14.06.2023 contractul individual de muncă din 14.06.2023, Ordinul nr. 121-p din 22.09.2023 cu privire la încetarea contractului individual de muncă.”

Raportate la cadrul legal pertinent cazului și materialului probatoriu disponibil controlului, inspectorul de integritate constată că argumentele invocate de subiectul controlului, nu explică și nu justifică inacțiunile sale de respectare a regimului juridic al conflictelor de interese. Totodată, necunoașterea și neaplicarea conformă a legii nu exonerează subiectul controlului de răspundere, în contextul în care acesta a avut obligația cunoașterii actelor normative aplicabile funcției deținute, informația fiind accesibilă urmare publicării acestora în corespundere cu art. 56 alin. (4) din Legea cu privire la actele normative (anterior Legea cu privire la actele legislative), în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Iar, în sensul principiului *nemo legem ignorare censetur*, legea este opozabilă *erga omnes* și se aplică ca atare, chiar dacă la momentul săvîrșirii unei fapte ce intră sub incidența ei, legea a fost ignorată volitiv sau din eroare.

Generalizînd rezultatele controlului respectării regimului juridic al conflictelor de interese prin prisma cadrului legal pertinent, conducîndu-mă de principiile concludenței, utilității și veridicității în examinarea sub toate aspectele și în mod obiectiv materialul probatoriu administrat în raport cu aparența încălcării invocate la etapa inițierii controlului, inspectorul de integritate conchide încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către Negrei Svetlana în perioada deținerii funcției de director al IET Grădinița-creșă nr. 4 Căușeni, manifestată prin:

- ✓ nedeclararea în termenul prevăzut de legislație, a conflictului de interese real în conformitate art. 12 alin. (4) și (5) din Legea nr. 133/2016, a conflictului de interese în care s-a aflat la data de 14.06.2023, în cazul în care, deținînd calitatea de subiect al declarării, exercitînd funcția de director al IET Grădinița-creșă nr. 4 Căușeni, și avînd interes personal rezultat din relația cu persoana apropiată (fiică), a fost chemat să rezolve cererea, să încheie actul juridic și să emită act administrativ, influențînd în acest mod exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor de serviciu.
- ✓ nesoluționarea conflictului de interese în termenul prevăzut de legislație, în conformitate cu art. 14 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, a conflictului de interese în care s-a aflat la data de 14.06.2023, în cazul în care, deținînd calitatea de subiect al declarării, exercitînd funcția de director al IET Grădinița-creșă nr. 4 Căușeni, și avînd interes personal rezultat din relația cu persoana apropiată (fiică), a fost chemat să rezolve cererea, să încheie actul

juridic și să emită act administrativ, influențând în acest mod exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor de serviciu.

- ✓ admitere conflicte de interese consumate la data de 14.06.2023, în cazul în care, deținând calitatea de subiect al declarării, exercitând funcția de director al IET Grădinița-creșă nr. 4 Căușeni, și avînd interes personal rezultat din relația cu persoana apropiată (fiică), a fost chemat să rezolve cererea, să încheie actul juridic și să emită act administrativ, influențând în acest mod exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor de serviciu.

Potrivit art. 23 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

Prevederile reflectate la art. 39 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, stabilește că în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate: a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică; b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică. În contextul alin. (2) din articolul indicat supra, inspectorul decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul interesului public și de funcția publică deținută.

Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru tragere la răspundere contravențională, penală și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză, în sensul art. 23 alin. (4) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

La aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

La caz, informațiile disponibile despre activitatea de control a Autorității Naționale de Integritate, denotă că subiectul controlului este la prima verificare pe aspectul regimului juridic al conflictelor de interese, iar în ce prevede natura abaterilor, inspectorul conchide că acestea vizează decizii luate de subiectul controlului în circumstanțe deosebite, în exercitarea cu precădere a obligațiilor de serviciu și atribuțiilor funcționale, care nu conduc la concluzia că ar fi prejudiciat interesul public sau afectate interesele altor persoane fizice și juridice.

În această ordine de idei, inspectorul de integritate consideră distonantă aplicarea în privința subiectului controlului a măsurii de încetare a raporturilor de muncă, a măsurii de aplicare interdicție în ocupare funcție publică, precum și adresare instanței de judecată cereri de constatare nule a actului juridic și administrativ care a fost încheiat/semnat de către subiectul controlului cu încălcarea dispozițiilor privind conflictele de interese.

Totodată, inspectorul de integritate relevă că faptele subiectului declarării în partea ce ține de nedeclararea și nesoluționarea conflictelor de interese în care s-a aflat, în contextul încheierii contractului individual de muncă f/n din 14.06.2023 și Ordinul nr. 75-p din 14.06.2023, conțin elemente constitutive ale contravenției prevăzute de art. 313² alin. (1) și (2) din Codul contravențional.

Concluzinând cele constatate, în conformitate cu prevederile art. 19, 37-39 din Legea nr. 132/2016, cât și art. 23 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, inspectorul de integritate, -

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Negrei Svetlana, director al Instituției de Educație Timpurie Grădinița-creșă nr. 4 Căușeni, exprimată prin nedeclararea și nesoluționarea conflictului de interese real apărut la data de 14.06.2023.
2. Se aduce la cunoștința dnei Negrei Svetlana prezentul Act de constatare și se comunică despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emitere, nemijlocit la Curtea de Apel Chișinău (MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4).

Inspector de integritate principal

Cristina CIUBOTARU